

Sygn. akt III AUa 1016/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Mirosław Godlewski (spr.)

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

del. SSO Joanna Baranowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 maja 2015 r. w Ł.

sprawy **A. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę

na skutek apelacji A. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 23 maja 2014 r. sygn. akt VIII U 5475/13

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 1016/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 maja 2014 roku oddalił odwołanie A. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł. z dnia 27 sierpnia 2013 roku, którą to decyzją organ rentowy na podstawie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury wskazując, że wnioskodawca nie miał na dzień 1 stycznia 1999 roku 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Do staży szczególnego organ rentowy zaliczył bowiem wnioskodawcy okres 4 lat 10 miesięcy i 27 dni, obejmujący zatrudnienie od 6 listopada 1972 roku do 31 lipca 1975 roku, od 1 września 1975 roku do 12 grudnia 1975 roku i od 22 sierpnia 1979 roku do 10 lipca 1981 roku.

Wydając zaskarżony wyrok sąd pierwszej instancji przyjął za podstawę rozstrzygnięcia następujące ustalenia faktyczne.

A. C., urodzony (...), w dniu 23 lipca 2013 roku złożył wniosek o emeryturę.

W okresie od 8 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku wnioskodawca był zatrudniony w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych.

W trakcie powyższego zatrudnienia wnioskodawca wykonywał czynności mechanika pojazdów samochodowych, naprawiając autobusy w kanałach.

Brygada, w której pracował liczyła 5-6 osób. Przełożonym był majster.

Odwołujący po otrzymaniu karty napraw wprowadzał na kanał autobus, który miał awarię. Wymieniał koła, resory, poduszki powietrzne, ciągną do układu hamulcowego, wały napędowe, skrzynie biegów. Większość tych czynności wykonywano w kanale.

Wymiana bębnow i szczęk hamulcowych odbywała się poza kanałem, chociaż pracę rozpoczynało się w kanale. Do naprawy skrzyni biegów potrzebnych było dwóch pracowników, z których tylko jeden pracował w kanale. Wnioskodawca pracował w kanale przez około 85% czasu pracy.

Naprawa wewnątrz autobusu należała do elektryków, a tapicerkami i siedzeniami zajmowali się ślusarze.

Była też grupa pracowników, zajmujących się wyłącznie naprawą pomp.

Ubezpieczony nie pracował w warsztacie. Wymontowywał części, przekazywał do naprawy, a następnie ponownie je instalował..

Praca odbywała się w systemie trzyzmianowym, nie było nadgodzin.

Odwołujący się w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) pracował w zadymieniu, w kontakcie ze smarami i olejami. Szczęki hamulcowe były wykonane z azbestu.

Wnioskodawca nie korzystał z urlopów bezpłatnych, nie był oddelegowany do innej pracy, nie było w zakładzie także przestojów.

A. C. przez cały okres pracy w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) pobierał dodatek za pracę w warunkach szczególnych. Wypłata tego świadczenia następowała jeśli pracownik przepracował w takich warunkach co najmniej 4,5 godziny dziennie i była uzależniona od pełnionego stanowiska.

Pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy, w którym stwierdził, że pracował on w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w okresach: od 1 września 1968 roku do 14 października 1971 roku jako mechanik samochodowy – uczeń i monter samochodowy oraz od 8 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku jako mechanik napraw pojazdów samochodowych. Nie potwierdził wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W okresie od 5 czerwca 1986 roku do 31 grudnia 1992 roku odwołujący zatrudniony był w Zakładach (...) SA w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy.

Przez pierwszy okres, od 5 czerwca 1986 roku do 31 maja 1987 roku, wnioskodawca pracował jako robotnik transportu wewnętrznego na wydziale (...), mającym za zadanie przeróbkę polipropylenu i polietylenu na przędzę dla zakładów dywanowych w Polsce.

W powyższym okresie zajmował się uzupełnianiem, w sposób ręczny, surowców: polipropylenu i polietylenu; uzupełnianiem oleju do wałów rozgrzanych do 250 stopni C.; czyszczeniem skrzęcarek, przewijarek, maszyn E., S..

Przez cały dzień pracy używał stoperów lub słuchawek.

Czyszczenie maszyn odbywało się po ich wyłączeniu po 5 godzinach pracy. Uczestniczyli w nim wszyscy pracownicy. Wyłączona była jedynie maszyna czyszczona, a pozostałe pracowały.

Przez następny okres, od 1 czerwca 1987 roku do 31 marca 1992 roku, odwołujący się wykonywał pracę pomocnika operatora ciągu na tym samym wydziale.

W jej ramach zajmował się bezpośrednio maszyną E.. Łapał poszczególne, ostudzone nitki przędzy, by zarabiać je na pracujące wrzeciona. W tym celu przeciągał nitkę przez elementy E. np. wálki termiczne rozgrzane do wysokiej temperatury, po czym zarzucał je na wrzeciono. Cykl nawinięcia trwał około półtorej godziny.

Następnie, od 1 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku, A. C. zajmował stanowisko mistrza zmianowego również na wydziale E..

W tym czasie wnioskodawcy podlegała cała brygada licząca od 8 do 14 osób: pracowników transportu wewnętrznego, pomocników operatora ciągu, skręcający, przewijający, a także operator ciągu wykonujący obowiązki brygadzysty. Operator ciągu nadzorował pracę oddziału, a odwołujący był jego przełożonym.

Podlegało mu także 4 elektroników oraz 3 mechaników- po jednym na każdej zmianie, których praca nie była zaliczana do pracy w warunkach szczególnych. Nie pracowali oni cały czas na hali produkcyjnej.

Jeśli zaszła taka potrzeba odwołujący pomagał przy pracy operatora ciągu.

Jako mistrz przekazywał sugestie i wydawał polecenia operatorowi ciągu.

Zajmował się również sprawdzaniem jakości przędzy. Co najmniej 2-3 razy w ciągu zmiany pobierał około 15 próbek w postaci nitki, by sprawdzić ich grubość. Rozliczał zmianę z wykonanej produkcji.

Sprawdzanie jakości przędzy odbywało się na wadze laboratoryjnej, która najpierw znajdowała się na hali produkcyjnej, a następnie została przeniesiona do kantorka.

Wnioskodawca wystawiał także opinie, wnioskował o premie oraz zajmował się karami, naganami, upomnieniami i nagrodami. Składał stosowne wnioski kierownikowi produkcji. Zwalniał oraz przyjmował do pracy nowych pracowników, dbał o listy obecności, szkolił nowych pracowników.

Pracował przeciętnie około 9 godzin dziennie, czasami do 12.

Praca w godzinach nadliczbowych mogła zająć wnioskodawcy do 8 godzin tygodniowo.

Oprócz hali produkcyjnej ubezpieczony pracował także w oszklonym kantorku dla mistrzów zmianowych, w którym znajdowały się akcesoria do badania przędzy. W tym pomieszczeniu było okno skierowane na halę produkcyjną.

Wnioskodawca jako mistrz zmianowy był wzywany 2-3 razy w miesiącu do pracy poza godzinami pracy.

Z dniem 1 stycznia 1993 roku (...) S.A przekształciła się w Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe (...) sp. z o.o.

Odwołujący zatrudniony był w tej spółce od 1 stycznia 1993 roku do 21 sierpnia 2001 roku na stanowisku mistrza i starszego mistrza w pełnym wymiarze czasu pracy.

Stanowisko mistrza zajmował do 12 grudnia 1993 roku kiedy objął stanowisko starszego mistrza do spraw produkcji i technologii.

Do jego obowiązków na stanowisku starszego mistrza należało m.in. nadzór nad dokonywaniem rozruchów technologicznych, zgłaszanie minimalnego poziomu zapasów, pobieranie z magazynu artykułów technicznych, analizowanie wyników badań laboratoryjnych, kontrola cechowania wyrobów gotowych, prowadzenie dokumentacji składu surowcowego wyrobów, sporządzanie dokumentacji właściwych parametrów procesów technologicznych.

Jako starszy mistrz kierował pracą na wydziale produkcyjnym. Podlegali mu mistrzowie zmianowi i pracownicy niższego szczebla, w tym podlegli mistrzom zmianowym. Był również zwierzchnikiem ślusarzy, hydraulików i elektryków.

Zajmował się zarabianiem maszyny, jego obowiązkiem było uruchomienie maszyny do przędzenia B.. Dozór nad nią zajmował odwołującemu się mniej niż 4 godziny dziennie.

Ubezpieczony nadzorował brygadę, wypalającą zabrudzone filiere, rozliczał poszczególne zmiany z produkcji, odpowiadał za wydajność, sprawdzał i kontrolował wykonywanie poleceń zlecał i odbierał naprawy sprzętu.

Do obowiązków A. C. należało również rozpisywanie procesu technologicznego na poszczególne maszyny, wpisywanie do książki służbowej odpowiednich parametrów, temperatury, czym ma się zajmować zmiana. W tym zakresie uzyskiwał polecenia od kierownika produkcji i prezesa.

Ponadto opracowywał parametry produkcji na zasadzie doświadczeń.

Obywało się to poza halą produkcyjną.

Ubezpieczony jako starszy mistrz, tak samo jak mistrz zmianowy, większą część czasu pracy spędzał w kantorku mistrzów.

Sprawami administracyjnymi, wymienionymi powyżej, zajmował się w kantorku.

Na stanowisku starszego mistrza pracował na zmianę dzienną od godziny 7 do 15, zostając czasami na nadgodzinach.

W zakładzie (...) SA i w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) sp. z o.o. nie było przestojów poza okresami świąt. Wnioskodawca nie korzystał z urlopów bezpłatnych.

Czynności wykonywane na stanowisku starszego mistrza były podobne jak przy pracy mistrza zmianowego.

Praca na hali odbywała się w warunkach zapylenia, hałasu oraz wysokiej temperatury.

Wnioskodawca uzyskał zaświadczenie, wystawione przez pracodawcę, o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach w Zakładach (...) SA w okresie od 5 czerwca 1986 roku do 31 grudnia 1992 roku przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu oraz dozór inżynieryjno-technicznych na oddziale, w którym jako podstawowe wykonywane są prace w dziale VII poz.1 na stanowisku robotnika transportu, operatora ciągu i mistrza oddziału, wymienionych w wykazie A dział VII i XIV poz. 1 i 24 pkt 11, 9 i 1 24 załącznika do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 19 z dnia 6 sierpnia 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

Odwołujący się otrzymał od Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) sp. z o.o. w upadłości oświadczenie o wykonywaniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy - w okresie od 1 stycznia 1993 roku do 21 sierpnia 2001 roku pracy polegającej na dozorcze technicznym pracowników, wymienionym w wydziale VII pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 II 1983 roku na stanowisku starszego mistrza, określonym w wykazie A dział XIV pkt 24 załącznika nr 3 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 19 z dnia 6 sierpnia 1983 roku „w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego”.

Wnioskodawca udowodnił 27 lat, 10 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 1 miesiąc i 2 dni okresów nieskładkowych (łącznie 27 lat, 11 miesięcy i 12 dni okresów podlegania ubezpieczeniom społecznym) oraz 4 lat, 10 miesięcy i 27 dni pracy w warunkach szczególnych .

Ustalając powyższy stan faktyczny sprawy sąd odmówił wiary zeznaniom świadka J. Ł. w zakresie stwierdzającym, że wnioskodawca pracował na początku zatrudnienia w Lencie jako zasypowy, bowiem pozostają one w sprzeczności z zeznaniami wnioskodawcy i pozostałych świadków ale także dokumentacją osobową.. Świadek co prawda, po okazaniu angażu wnioskodawcy, przyznał, że nie wiedział jakie było formalne stanowisko ubezpieczonego, a opisywał jedynie czynności przez niego wykonywane, jednak z pozostałego materiału dowodowego wynika, iż te czynności wiązały się właśnie ze stanowiskiem robotnika transportu wewnętrznego. Nadto świadek G. Z. wyjaśnił, że nie było nigdy

odrębnego stanowiska – zasympowego, a te obowiązki należały do pomocnika operatora ciągu, ponieważ wnioskodawca zajmował także to stanowisko, a świadek J. Ł. prawdopodobnie pomylił oba zakresy obowiązków.

Sąd odmówił wiary także świadkowi J. S., jakoby wnioskodawcy musiał być „non stop” na hali produkcyjnej, ponieważ sam odwołujący się przyznał, iż część czasu pracy spędzał w kantorku dla mistrzów, oddzielnego od hali produkcyjnej szybą. W ocenie Sądu, świadek, będący szwagrem ubezpieczonego, chciał pomóc zeznaniami członkowi swojej rodziny.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Wskazując na treść art. 32 i art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zważył, że odwołujący się nie wykazał, że legitymuje się minimum 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i tym samym, brak było podstaw do przyznania mu prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy stwierdził, że spór dotyczył okresów zatrudnienia wnioskodawcy w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) od 8 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku, w Zakładach (...) SA w okresie od 5 czerwca 1986 roku do 31 grudnia 1992 roku, w Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) sp. z o.o. od 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku.

Odnosząc się do poszczególnych okresów Sąd Okręgowy uznał, że materiał dowodowy nie pozwala na zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych pracy w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) wykonywanej w okresie od 18 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku jako pracy o której mowa w dziale XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. pod poz. 16 „Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych”.

W wykazie A stanowiącym załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w dziale XIV pod poz. 16 pkt. 3 wymieniona została praca na stanowisku mechanika napraw spalinowych pojazdów trakcyjnych – zatrudnieniowego wyłącznie w kanałach remontowych. W ocenie Sądu w trakcie okresu zatrudnienia w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) od 18 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu. Wnioskodawca z pewnością pracował w kanale remontowym, lecz nie można uznać, iż pracował on wyłącznie w takim charakterze. Niektóre bowiem czynności naprawcze mogły być wykonane tylko w kanale, natomiast inne wymagały pracy poza kanałem. Tymczasem prace w kanale zajmowały wnioskodawcy około 85% czasu pracy. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę także na to, że zakład pracy, czyli Miejskie Przedsiębiorstwo (...) i jego następca prawny Miejskie Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. nie wystawił wnioskodawcy świadectwa pracy w warunkach szczególnych, co świadczy o tym, wnioskodawca w spornym okresie nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie przeczy temu fakt otrzymywania przez niego dodatku za pracę w szczególnych warunkach bowiem jak wynika z zeznań świadka dodatek taki przysługiwał w związku z zatrudnieniem na konkretnych stanowiskach w sytuacji jeśli taka praca zajmował co najmniej 4,5 godziny.

Oceniając sporny okres zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładach (...) SA w Ł. od 5 czerwca 1986 roku do 31 grudnia 1992 roku, w którym to okresie wnioskodawca świadczył pracę: - od 5 czerwca 1986 roku do 31 maja 1987 roku na stanowisku robotnika transportu wewnętrznego; od 1 czerwca 1987 roku do 31 marca 1992 roku na stanowisku pomocnika operatora ciągu Sąd Okręgowy zważył, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwala na ustalenie, iż prace na tych stanowiskach wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ponadto praca ta odpowiada rodzajom prac wymienionych w wykazie A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale VII pod poz. 1 obróbka surowców włókienniczych i ich przędzenie oraz w wykazie A, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku Dział VII poz. 1 obróbka surowców włókienniczych i ich przędzenie, w którym wymienione są prace pomocnika w dziale produkcyjnym (pkt 10), robotnika transportu wewnętrznego (pkt 11) i operatora urządzeń mechanicznej obróbki włókien chemicznych (pkt 40).

Natomiast odnosząc się do oceny pracy wnioskodawcy na pozostałych stanowiskach w tym w okresie od 1 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku na stanowisku mistrza zmianowego w Zakładach (...) SA w Ł. oraz od 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowisku starszego mistrza w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) sp. z o.o. w Ł., Sad Okręgowy uznał, że brak było podstaw do uznania tych prac za pracę w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można tych okresów uznać za prace z działu XIV, pkt 24 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz działu XIV, pkt 24 wykazu A stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku - to jest jako prace „kontrolni międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach, wydziałach których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”, gdyż materiał dowodowy zebrany w sprawie nie daje dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przebywał w środowisku pracy, w którym zatrudnieni są pracownicy wykonujący prace w szczególnych warunkach.

Zdaniem Sądu, do zaliczenia pracy na stanowisku kierowniczym, związanym z nadzorem nad innymi pracownikami i procesem produkcji, do pracy w warunkach szczególnych konieczne jest żeby dozór dotyczył wyłącznie oddziałów, na których jako podstawowe wykonywane są prace w warunkach szczególnych, a praca ta była świadczona w pełnym wymiarze czasu pracy oraz aby nadzór był nadzorem bezpośrednim. W ocenie Sądu nie można uznać, że wykonywana przez wnioskodawcę w tym czasie praca stanowiła zatrudnienie w warunkach szczególnych z uwagi na brak elementu stałego świadczenia tego rodzaju pracy. Sprzeciwia się bowiem takiemu uznaniu przede wszystkim ustalenie, że nie wykonywał on jej stale i w pełnym czasie pracy, gdyż większość dnia spędzał w osobnym kantorku specjalnie oddzielonym od hali produkcyjnej. Tak szeroki zakres obowiązków administracyjnych i dotyczących kontroli jakości wytwarzanego produktu musiał zajmować ubezpieczonemu znacznie więcej czasu niż, jak zeznał, 1 godzina dziennie. Teza ta odnosi się zarówno do okresu pracy na stanowisku mistrza zmianowego jak i starszego mistrza. Ponadto, ubezpieczonemu zatrudnionemu na stanowisku starszego mistrza podlegali także pracownicy, których prac nie zalicza się do wykonywanych w warunkach szczególnych, czyli elektrycy i hydraulicy. Nadzór nad tymi pracownikami wykraczał wobec tego poza nadzór nad pracownikami zakwalifikowanymi do pracowników wykonującymi prace w warunkach szczególnych.

Ze względu na powyższe, Sąd pierwszej instancji odmówił uwzględnienia jako okres pracy w warunkach szczególnych okresów: od 1 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku na stanowisku mistrza zmianowego oraz od 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowisku starszego mistrza.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że nie badał okresu pracy w (...) Kombinacie Budowlanym (...) od 29 października 1984 roku do 31 maja 1986 roku, gdzie wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku ślusarza-spawacza, bowiem wnioskodawca nie przedstawił w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych. Nadto okres ten wynosi jedynie 1 rok, 7 miesięcy i 3 dni, a zatem nawet przy jego uwzględnieniu wnioskodawca nie wykazałby wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości apelacją, ubezpieczony zastąpiony przez profesjonalnego pełnomocnika, zarzucając:

I. w zakresie pracy wnioskodawcy w okresie od 8 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...):

1. naruszenie art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 i 4 oraz art. 27 ustawy emerytalnej w związku z § 2 ust. 1, § 3 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w związku z pkt 16 działu XIV wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia, przez:

a) przyjęcie, że wykonywanie przez wnioskodawcę prac nawet w niewielkim wymiarze poza kanałem, ale w ramach podstawowych obowiązków, brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach, wykluczają możliwość przyjęcia, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,

b) odmowę zakwalifikowania spornego okresu zatrudnienia od dnia 8 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, w sytuacji, gdy wnioskodawca był zatrudniony przy pracy o znacznej szkodliwości dla zdrowia, o znacznym stopniu uciążliwości ze względu na warunki pracy - kanał i konieczność pracy w wymuszonej pozycji ciała.

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 k.p.c., polegające na dowolnej a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego, poprzez uznanie, iż materiał dowodowy nie pozwala na zaliczenie wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych pracy w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w sytuacji gdy świadek P. C. - pracujący z wnioskodawcą w spornym okresie wskazał, że podstawowym obowiązkiem wnioskodawcy była naprawa pojazdów w kanale, na co wnioskodawca poświęcał 85 % czasu pracy, zaś wymontowywane części były naprawiane w osobnym warsztacie, ale tam już nie pracował wnioskodawca.

II. W zakresie pracy wnioskodawcy w okresie od dnia 01 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku na stanowisku mistrza zmianowego w Zakładach (...) w Ł. oraz od 01 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowisku starszego mistrza w Przedsiębiorstwie Produkcyjno - Usługowym (...) sp. z o.o. w Ł.:

1. naruszenie art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 i 4 oraz art. 27 ustawy emerytalnej w związku z § 2 ust. 1, § 3 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w związku z pkt 24 działu XIV wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia, przez:

a) przyjęcie, że wykonywanie przez wnioskodawcę prac administracyjno - biurowych, prowadzenie dokumentacji, nawet w niewielkim wymiarze, sprawowanie nadzoru pośredniego (za pośrednictwem brygadzystów i mistrzów) obok nadzoru bezpośredniego, przebywanie w kantorku mieszczącym się na hali produkcyjnej oraz sprawowanie nadzoru także nad dwoma pracownikami na zmianie, którzy nie świadczyli pracy w szczególnych warunkach, wykluczają możliwość przyjęcia, że ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;

b) odmowę zakwalifikowania spornego okresu zatrudnienia od dnia 01 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku na stanowisku mistrza zmianowego w Zakładach (...) w Ł. oraz od 01 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowisku starszego mistrza w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) sp. z o.o. w Ł. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, w sytuacji, gdy przesłanka wykonywania pracy w szczególnych warunkach „stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy” (§2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z pkt 24 działu XIV wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia) spełniona jest także wówczas, gdy:

- osoba wykonująca nadzór nie przebywa stale na stanowiskach, gdzie jest wykonywana praca w warunkach szczególnych, a w zakresie jej obowiązków przewidziane jest sporządzanie dokumentacji, planów organizacyjnych i wykonywanie innych czynności;
- osoba wykonująca nadzór wykonuje go zarówno bezpośrednio, czyli osobiście, a także pośrednio, czyli przez podległych jej służbowo pracowników (brygadzystów, mistrzów);

- objęcie nadzorem lub kontrolą także innych niż wymienione w wykazie prac i pracowników nie wyłącza zakwalifikowania samego nadzoru lub kontroli jako pracy w szczególnych warunkach, jeżeli te inne (podlegające nadzorowi lub kontroli) prace nie są na danym oddziale lub wydziale podstawowe;

c) odmowę zakwalifikowania spornego okresu zatrudnienia jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, w sytuacji, gdy wnioskodawca - zgodnie z zeznaniami świadków i świadectwem pracy był zatrudniony przy pracy o znacznej szkodliwości dla zdrowia, o znacznym stopniu uciążliwości ze względu na warunki pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w wydziale produkcyjnym, w którym jako podstawowe wykonywane były prace w szczególnych warunkach - obróbka surowców włókienniczych i ich przędzenie, objęte punktem 1 działu VII wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w wykazie A, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 07 lipca 1987 roku (dział VII, poz. 1 - obróbka surowców włókienniczych i ich przędzenie);

2. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 k.p.c., polegające na dowolnej a nie swobodnej ocenie materiału dowodowego, poprzez uznanie, iż materiał dowodowy nie pozwala na zaliczenie wnioskodawcy do okresu pracy w warunkach szczególnych pracy w Zakładzie (...) w Ł., w sytuacji gdy świadkowie J. Ł., J. S. i G. Z. - pracujący z wnioskodawcą w spornym okresie wskazali jednoznacznie, że swoje obowiązki nadzoru wnioskodawca jako mistrz a następnie jako starszy mistrz wykonywał przede wszystkim na hali produkcyjnej, że z uwagi na stałe braki kadrowe wnioskodawca wykonywał obowiązki szeregowych pracowników, że obowiązki kadrowe wykonywała pani kadrowa, zaś wnioskodawca oceniał pracę pracowników i szkolił pracowników na hali, że często zostawał po godzinach, albo był wzywany także podczas korzystania z ustawowego czasu wolnego, że kantorek nie był pomieszczeniem biurowym, zacisznym gabinetem, lecz wydzielonym w hali oszklonym pomieszczeniem bez sufitu;

III. sprzeczność ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji z zebrany materiał dowodowy w postaci zeznań świadków i świadectwa pracy w szczególnych warunkach jak i zakresem obowiązków, znajdującym się w aktach osobowych, z których wynika, iż obowiązki swe wnioskodawca nie wykonywał w zaciszu gabinetu, przeszklonego, wyciszzonego kantorka, lecz z istoty obowiązków nadzoru nad pracownikami i ich wydajnością wynikała konieczność bezpośredniego stałego przebywania na hali produkcyjnej wyrobów włókienniczych, bieżącego monitorowania pracowników, ocena ich pracy, z uwagi na braki kadrowe - dokonywanie bieżących przesunięć pracowników na inne, nieobsadzone maszyny, a wreszcie - z konieczności - wnioskodawca wykonywał obowiązki szeregowych pracowników;

IV. błąd w ustaleniach faktycznych, mający istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez sprzeczne z dowodami z zeznań świadków i kartą obowiązków ustalenie, iż wnioskodawca „większość swojej pracy wykonywał w oszklonym kantorku dla mistrzów (...) aby odizolować kadrę kierowniczą od szczególnych warunków panujących na hali produkcyjnej”, w sytuacji gdy kantorek był.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie odwołania i uznanie okresu zatrudnienia od 8 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych w Miejskim Przedsiębiorstwie (...), od dnia 01 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku na stanowisku mistrza zmianowego w Zakładach (...) w Ł. oraz od 01 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowisku starszego mistrza w Przedsiębiorstwie Produkcyjno - Usługowym (...) sp. z o.o. w Ł. pracy w warunkach szczególnych z jednoczesnym przyznaniem prawa do emerytury w obniżonym wieku z uwagi na udowodnienie wymaganego 15 - letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach i spełnienie pozostałych warunków oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Jednocześnie apelujący wniósł o dopuszczenie dowodu z uzupełniającego przesłuchania wnioskodawcy, na okoliczność wielkości hali produkcyjnej, umiejscowienia w niej kantorku dla mistrzów i jego wyglądu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

W sprawie poza sporem pozostaje, że A. C. spełnił przesłanki nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku poza przesłanką wymaganego stażu szczególnego. Albowiem na wymagany co najmniej 15 letni staż szczególny. Przy prawidłowo uwzględnionym przez Sąd Okręgowy okresie pracy w warunkach szczególnych w Zakładach (...) SA w Ł. od 5 czerwca 1986 roku do 31 grudnia 1992 roku, tj. w wymiarze 5 lat 9 miesięcy i 27 dni, okres bezspornego zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi 10 lat 8 miesięcy i 24 dni.

Brakujący okres wnioskodawca chciał uzupełnić okresem zatrudnienia od 8 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) oraz okresem pracy od 1 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) sp. z o.o. w Ł..

W ocenie Sądu Apelacyjnego kluczowym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest okres zatrudnienia w wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) sp. z o.o. w Ł. na stanowisku starszego mistrza od 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku. Okres ten nie został uwzględniony przez Sąd Okręgowy bowiem w jego ocenie wnioskodawca nie sprawował nadzoru bezpośredniego, a tylko taki może zostać zaliczony do prac w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji w zakresie sprawowanych obowiązków wnioskodawcy na stanowisku starszego mistrza są pełne i nie wymagają uzupełnienia. Sąd Apelacyjny ustalenia te podziela i przyjmuje za własne. Podziela także przyjętą przez Sąd Okręgowy ocenę prawną.

W kontekście przedmiotu sporu przypomnienia wymaga, że łączne odczytywanie §2 ust.1 i pkt.24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku prowadzi do wniosku, że praca polegająca na dozorze inżynieryjno-technicznym może być uznana za pracę w warunkach szczególnych jeżeli pracownik stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy sprawował taki dozór na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A. Przy czym dozór ten musi być dozorem bezpośrednim wykonywanym na stanowiskach na których jest wykonywana praca w szczególnych warunkach tak aby występowało tożsame narażenie dozoruującego i podwładnego na czynniki szkodliwe występujące na stanowisku pracy. (patrz-SN wyrok z 8 grudnia 2008 roku (...) 107/08 ; SA (...) wyrok z 23 października 2012 roku III AUa 999/12 - legalis). Ponadto jak prawidłowo wskazał Sąd pierwszej instancji bezpośrednio oznacza nadzór nad pracownikami produkcji bez ogniów pośrednich takich jak mistrzowie czy brygadziści i w warunkach stanowiących narażenie na czynniki szkodliwe. Czym innym jest bowiem stale sprawowanie dozoru polegającego na bezpośrednim strzeżeniu prawidłowego toku produkcji i bezpieczeństwa zatrudnionych przy niej pracowników i innych osób, a czym innym wykonywanie zwierzchniego nadzoru kierowniczego nad prawidłową organizacją pracy i funkcjonowaniem całego oddziału. Ponadto podkreślenia wymaga, że wcześniejsza emerytura jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych instytucją wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia uprzywilejowanego kręgu podmiotów, stąd wymaga ścisłej wykładni i pewnego ustalenia przesłanek prawa.

Tymczasem z ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji wynika, że jako starszy mistrz wnioskodawca kierował pracą na wydziale produkcyjnym. Podlegali mu mistrzowie zmianowi i pracownicy niższego szczebla, w tym podlegli mistrzom zmianowym. Był również zwierzchnikiem ślusarzy, hydraulików i elektryków. Rozliczał poszczególne zmiany z produkcji. Odpowiadał za wydajność. Sprawdzał i kontrolował wykonywanie poleceń. Zlecał i odbierał naprawy sprzętu. Zajmował się także wpisywanie procesu technologicznego na poszczególne maszyny, wpisywanie do książki służbowej odpowiednich parametrów, temperatury, czym ma się zajmować zmiana. W tym zakresie uzyskiwał polecenia od kierownika produkcji i prezesa. Większość czynności ubezpieczony wykonywał w kantorku mistrzów.

W związku z powyższym nie ma racji apelujący, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów art.233§1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że wnioskodawca w powyższym okresie nie wykonywał pracy wymienionej w wykazie A

dział XIV pkt.24 rozporządzenia. Zgodzić należy się bowiem z Sądem pierwszej instancji, że w okolicznościach niniejszej sprawy wnioskodawca sprawował pośredni nadzór poprzez podległych mu pracowników w tym mistrzów zmianowych. Powyższe przyjęcie dozoru produkcyjnego ma uzasadnienie nie tylko w zebranych i prawidłowo ocenionym materiale dowodowym, ale także wynika z czysto technicznego podziału obowiązków. Nie ma bowiem podstaw do przyjęcia, że w zakładzie produkcyjnym zarówno mistrz zmianowy i starszy mistrz sprawują bezpośredni dozór polegający na bezpośrednim strzeżeniu prawidłowego toku produkcji i bezpieczeństwa zatrudnionych przy niej pracowników i innych osób. Jako starszy mistrz wnioskodawca jedynie pośrednio sprawował ten dozór poprzez sprawowanie kontroli nad podległymi mu mistrzami zmianowymi i pracownikami niższego szczebla. Ponadto zauważenia wymaga, że ubezpieczony odpowiadał także za pracę ślusarzy, hydraulików i elektryków oraz zajmował innymi pracami w tym także pracami biurowo- administracyjnymi, a zatem nawet przy przyjęciu, że pewne czynności nadzorował bezpośrednio, nie mógł tego wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W związku z tym okres zatrudnienia wnioskodawcy w charakterze starszego mistrza nie może zostać uwzględniony w szczególnym stażu pracy bowiem ogólny charakter sprawowanego dozoru, brak stałego i pełnowymiarowego dozoru specjalistycznego bezpośrednio podczas procesu produkcji wyklucza kwalifikowanie tego zatrudnienia jako okresu objętego treścią § 2 ust.1 rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku dającego uprawnienie do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Odnosząc się do pozostałych okresów, przy akceptacji ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji Sąd Apelacyjny podziela argumentację apelującego, że okresy pracy wnioskodawcy od 8 marca 1982 roku do 31 marca 1984 roku w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) oraz od 1 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku na stanowisku mistrza zmianowego w Zakładach (...) SA w Ł. mogłyby być zaliczone do stażu pracy w warunkach szczególnych.

W zakresie pierwszego okresu, co do którego spornym jest, czy wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie można tracić z pola widzenia faktu, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Sąd Apelacyjny podziela stanowisko wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zgodnie z którym nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika. Jednakże od tej reguły istnieją odstępstwa. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, kiedy inne równocześnie wykonywane prace stanowią integralną część większej całości dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nie narażających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny (por.: wyrok SA w Lublinie z dnia 13 grudnia 2012 r., sygn. akt III AUa 1022/12, opubl. LEX nr 1237291, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2012 r., sygn. akt II UK 103/11, opubl. LEX nr 1130388). Jednocześnie w judykaturze wypowiedziano pogląd, że w spornych przypadkach - uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej lub uciążliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym - następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, tyle że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania "aptekarskiej" miary lub "stopera w rękę" (wyrok SA w Łodzi z 21 sierpnia 2013 r., III AUa 1769/12, opubl. LEX nr 1366108).

Tymczasem z materiału dowodowego wynika, że praca ubezpieczonego w powyższym spornym okresie polegała na wymianianiu części autobusu z poziomu kanału. Ubezpieczony wymieniał koła, resory, poduszki powietrzne, ciągną do układu hamulcowego, wały napędowe, skrzynie biegów. Prace w kanale zajmowały wnioskodawcy 85% czasu pracy. Jednakże w ocenie Sądu Apelacyjnego uwzględniając proces technologiczny wykonywanych przez wnioskodawcę napraw, a zatem konieczności wyjścia z poziomu kanału w celu pobrania odpowiednich części, narzędzi, dopasowania poszczególnych elementów, ukończenia wymiany danego elementu, a także przy uwzględnieniu przerw pracy na

posiłek, oczywistym jest, że wnioskodawca nie mógł pracować tylko i wyłącznie w kanale przez całą dniówkę. Prace te stanowiły jednak integralną część większej całości, co więcej zajmowały wnioskodawcy niewiele czasu i w konsekwencji nie pozbawiały jej charakteru pracy w szczególnych warunkach. W związku z tym zdaniem Sądu Apelacyjnego ustalenia Sądu Okręgowego co do zakresu obowiązków wnioskodawcy podczas jego zatrudnienia na stanowisku mechanika odpowiadają pracy wymienionej w dziale XIV, pkt 24 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Podobnie ma się z oceną pracy wnioskodawcy w okresie od 1 kwietnia 1992 roku do 31 grudnia 1992 roku na stanowisku mistrza zmianowego w Zakładach (...) SA w Ł.. Wnioskodawca będąc mistrzem zmianowym wykonywał bezpośredni nadzór nad pracą podległej mu brygady: pracowników transportu wewnętrznego, pomocników operatora ciągu, skręcaczy, przewijaczy, a także operator ciągu wykonujący obowiązki brygadzisty. Przekazywał sugestie i wydawał polecenia, zajmował się również sprawdzaniem jakości przędzy, rozliczał zmianę z wykonanej produkcji. Wnioskodawca wystawiał także opinie, wnioskował o premie oraz zajmował się karami, naganami, upomnieniami i nagrodami. Składał stosowne wnioski kierownikowi produkcji. Zwalniał oraz przyjmował do pracy nowych pracowników, dbał o listy obecności, szkolił nowych pracowników. Jak już podkreślono wyżej aby możliwe było zaliczenie danego okresu zatrudnienia jako pracy z działu XIV poz. 24 konieczne jest sprawowanie bezpośredniego dozoru inżynieryjno-technicznego czyli na oddziałach i wydziałach na których jest wykonywana praca w szczególnych warunkach. Odstępstwa od wskazanej reguły mogą dotyczyć czynności ściśle związanych ze sprawowanym dozorem stanowiących jego integralną część lub innych krótkotrwałych przerw w narażeniu na działanie szkodliwych czynników wynikających np.: z organizacji pracy. (patrz – SN wyrok z 5 maja 2009 roku (...) 4/09 legalis nr 260246). W kategorii tego dopuszczalnego odstępstwa od bezpośredniego dozoru należy rozpatrywać tak brak konieczności ciągłej obecności przy stanowisku na którym jest wykonywana praca w szczególnych warunkach jak i dopuszczalny zakres realizacji innych zadań w tym biurowych i organizacyjnych .

W okolicznościach przedmiotowej sprawy, w ocenie Sądu Apelacyjnego można przyjąć, że realizowany przez wnioskodawcę w okresie pracy na stanowisku mistrza zmianowego, dozór był dozorem specjalistycznym w toku procesu produkcji był wykonywany stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jednakże, przy uwzględnieniu poczynionych powyżej uwag odnośnie zakresu prac objętych działem XIV, pkt 16 i 24 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz przy uwzględnieniu bezspornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych, stwierdzić należy, że bez okresu pracy na stanowisku starszego mistrza (od stycznia 1993 do stycznia 1999) wnioskodawca legitymuje się na wymagane 15 lat jedynie łącznym okresem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym około 13 lat i 6 miesięcy.

Skoro zatem wnioskodawca nie spełnia wymaganego stażu szczególnego, należało uznać, że zebrany w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do merytorycznego orzekania i w konsekwencji akceptując poczynione przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, podzielić także zasadność zaskarżonego wyroku. Treść apelacji, wyznaczone przez nią granice zaskarżenia, zakreślały precyzyjnie granice sporu, wykluczając możliwość poszukiwania dalszych okresów zatrudnienia, które ewentualnie mogłyby być rozważane jako okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W szczególności odnosi się to do zatrudnienia w Kombinacie Budowlanym (...) „, z wykazywania, że praca w którym była wykonywana w szczególnych warunkach, wnioskodawca zrezygnował już na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji i nie zmienił stanowiska na etapie postępowania przed drugą instancją. Niezależnie od powyższego, przypomnieć jedynie należy, że wskazany okres dotyczy pracy na stanowisku łączonym ślusarza - spawacza (nic innego nie zostało udowodnione) co dostatecznie dyskwalifikuje ten okres jako okres pracy w szczególnych warunkach a nadto okres ten samodzielnie także nie uzupełni stażu szczególnego do wymaganego wymiaru. Niczego w tym zakresie, również nie może zmienić, pozostawiony poza treścią apelacji, ale podnoszony w toku postępowania okres pracy i nauki, od 1 września 1968 roku do 14 października 1971 roku. Jest to niemożliwe tak z racji, tego iż wnioskodawca urodzony (...), podejmował naukę i pracę jako uczeń będąc młodociany

a nadto, charakter pracy łączonej z nauką także wyklucza taką kwalifikację. Pogląd ten, jest w judykaturze utrwalony. (patrz - SN wyrok z 24 kwietnia 2009 roku (...) 334/08 - / legalis /).

Bezzasadność zarzutów dotyczących naruszenia prawa procesowego i brak podstaw do przyjęcia, że wnioskodawca posiadał na dzień 1 stycznia 1999 roku co najmniej 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach czyni bezzasadnym także zarzut obrazy prawa materialnego. Ogólny charakter sprawowanego dozoru, brak stałego i pełnowymiarowego dozoru specjalistycznego bezpośrednio podczas procesu produkcji wyklucza kwalifikowanie zatrudnienia na stanowisku starszego mistrza jako okresu objętego treścią § 2 ust.1 rozporządzenia z 7 lutego 1983 roku dającego uprawnienie do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, a brak co najmniej 15 letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wyklucza przyznanie prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Kierując się wskazaną argumentacją, nie podzielając zasadności zarzutów apelacyjnych i nie znajdując podstaw, które należałoby brać pod rozwagę z urzędu, Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.